

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 marca 2018 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Andrzej Marek

Protokolant: star. sekr. sądowy Justyna Alfawicka

po rozpoznaniu w dniu 16 marca 2018 r. w Legnicy

sprawy z powództwa M. S.

przeciwko (...) Spółka Akcyjna w O.

o zapłatę

- I. **zasądza od strony pozwanej (...) Spółka Akcyjna w O. na rzecz powoda M. S. kwotę 76.594,21 zł (słownie: siedemdziesiąt sześć tysięcy pięćset dziewięćdziesiąt cztery złote 21/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 31 lipca 2013 r. do dnia zapłaty,**
- II. **oddala powództwo w pozostałej części,**
- III. **zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 9.126 zł tytułem zwrotu kosztów procesu,**
- IV. **nakazuje stronie pozwanej aby uiściła na rzecz Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w Legnicy) kwotę 2.381 zł tytułem zwrotu wydatków na opinię biegłej.**

SSO Andrzej Marek

Sygn. akt V P 9/16

UZASADNIENIE

Powód M. S. wniósł o zasądzenie od strony pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w O. kwoty 78.223,88 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 31 lipca 2013 r. do dnia zapłaty a nadto wniósł o zasądzenie od strony pozwanej kosztów procesu w kwocie 9.312 zł, w tym kwoty 3.912 zł tytułem zwrotu opłaty od pozwu oraz kwoty 5.400 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że w stosunku do strony pozwanej posiada roszczenie wynikające z niewypłacenia mu rocznej premii regulaminowej w wysokości 3 % która miała zostać naliczona od wyniku finansowego (dochodu) wypracowanego przez pion budownictwa pozwanej spółki. Wyplata premii miała nastąpić w terminie 30 dni od daty zatwierdzenia wyników finansowych. Powód wskazał, że mając na uwadze okoliczność, iż dochody pionu budownictwa stanowiły zwykle nie mniej niż 96% dochodów działalności spółki, kwota należnej mu premii powinna zostać obliczona na podstawie wyników rocznych całej spółki pomniejszonych o 4 %. Z uwagi na powyższe powodowi przysługuje premia roczna w kwocie: - 41.015,90 zł za rok 2011, -78.223,88 zł za rok 2012.

W odpowiedzi strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska strona pozwana wskazała, że żądane przez powoda świadczenia miały charakter uznaniowy, analogiczny do nagrody w rozumieniu art. 105 k.p. Powód miał przez cały czas pełną tego świadomość, czego dowodem jest chociażby fakt, iż przez ponad pięć lat obowiązywania w umowie o pracę zapisu o rzekomych „premiach regulaminowych” nie domagał się ich wypłacenia. Strona pozwana wskazała także na okoliczność, że o charakterze świadczenia w punkcie 2 lit c aneksu jako nagrody, świadczy brak postanowień regulaminu wynagradzania, układu zbiorowego czy też samej umowy określającej takie świadczenie w sposób na tyle precyzyjny, aby pracownik mógł samodzielnie określić jej wysokość za dany okres.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 14 lipca 2005 r. powód zawarł ze stroną pozwaną umowę o pracę, zgodnie z którą od dnia 1 września 2005 r. został zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku dyrektora projektu.

Aneks do umowy o pracę z dnia 31 maja 2010 r. strony ustaliły, że od dnia 24 maja 2010 r strona pozwana zatrudnia powoda na stanowisku dyrektora ds. realizacji i przygotowania produkcji. Ww. aneksem wysokość wynagrodzenia powoda ustalono na kwotę 14.000 zł, dodatkowo powód miał prawo do premii uznaniowej w wysokości 3.000 zł.

Zgodnie z pkt 2 lit. c ww. aneksu pracownik (powód) miał prawo do premii rocznej w wysokości 3 % naliczanej od wyniku wypracowanego przez pion budownictwa, obliczanej wg następujących zasad:

- „pkt 2.c.1. - w wyniku wypracowanym przez pion budownictwa uwzględnia się koszty zarządu spółki naliczone proporcjonalnie do udziału pionu budownictwa w przychodach ze sprzedaży spółki oraz inne koszty związane z działaniem pionu budownictwa a w szczególności odpisy aktualizacyjne utworzone w związku z przychodami osiąganymi przez pion budownictwa i kosztami wyłącznie stąd wynikłymi (np. koszty finansowe),
- pkt 2.c.2. - w kosztach zarządu spółki dla niniejszych potrzeb, nie uwzględnia się kosztów rozwoju spółki nie związanych z innym rozwojem, jak w zakresie pionu budownictwa oraz kosztów związanych z akwizycją z zagranicy,
- pkt 2.c.3. - wypłata premii o której mowa wyżej następuje w terminie 30 dni od zatwierdzenia wyników finansowych spółki”.

W dniu 15 czerwca 2011 r. strony zawarły porozumienie o zmianie warunków umowy o pracę. Zgodnie z ww. porozumienie od dnia 1 czerwca 2011 r. powód wykonywał obowiązki dyrektora pionu budownictwa - członka zarządu. Wysokość wynagrodzenia została ustalona na kwotę 15.000,00 zł, dodatkowo powód miał prawo do premii uznaniowej w wysokości 2.000,00 zł.

Dowód:

- akta osobowe powoda w tym: umowa o pracę z 14 lipca 2005 r., aneks do umowy o pracę z dnia 31 maja 2010 r., porozumienie o zmianie warunków umowy o pracę z dnia 15 czerwca 2011 r., świadectwo pracy powoda.

Premia roczna powoda za 2012 r. przewidziana w pkt 2c aneksu do umowy o pracę z 31 maja 2010 r. wyniosła 76.594,21 zł brutto (53.389,77 zł netto).

Zysk za rok 2012 zgodnie z zatwierdzonym sprawozdaniem wyniósł 2.716.106,91 zł, zaś zgodnie z danymi zawartymi w sprawozdaniu finansowym pion budownictwa wypracował 94 % przychodów spółki. Taki sam udział procentowy spółka posiadała w kosztach i tym samym w zyskach z działalności gospodarczej w zakresie pionu budownictwa. Skoro zysk ogólny pozwanej spółki wynosił 2.716.106,91 zł, to zysk wypracowany przez pion budownictwa wynosił 2.553.140,50 zł (94 % z 2.716.106,91). Powodowi powinna zostać przyznana premia wysokości 3% kwoty 2.553.140,50, czyli 76 594,21 zł.

Dowód:

- dodatkowe informacje i objaśnienia do sprawozdania finansowego sporządzonego za okres od 1 stycznia 2014 - 31 grudnia 2014 r. (k.16-23v);
- rachunek zysków i strat za rok 2012 (k.24 - 27);
- opinia biegłej z zakresu księgowości, rachunkowości, podatków, audytu i prawa spółek handlowych sporządzona w dniu 20 grudnia 2016 r. (k.172-184);
- opinia uzupełniająca biegłej z dnia 7 kwietnia 2017 r. (k.214- 220);
- opinia uzupełniająca biegłej z dnia 8 grudnia 2017 r. (k.283-285v).

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie niemal w całości.

W sprawie istota sporu sprowadzała się: po pierwsze - do oceny czy świadczenie przewidziane w pkt 2 lit. c aneksu do umowy o pracę powoda miało charakter premii, czy nagrody, po drugie - w przypadku uznania świadczenia za premię należało jeszcze ustalić jej wysokość.

Sąd podzielił stanowisko powoda i uznał sporne świadczenie za premię.

W ocenie Sądu istotne znaczenie dla takiej oceny musi mieć w niniejszej sprawie literalne rozumienie postanowień umowy o pracę. Wprawdzie zgodnie z art. 65 k.c. w umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu, ale z materiału zgromadzonego w sprawie nie sposób wywieść w sposób pewny tych przesłanek, choć samo brzmienie poszczególnych postanowień powołanego wyżej aneksu wskazuje w sposób dostateczny na wolę stron co do charakteru świadczenia i sposobu ustalania jego wysokości.

Z samego jednak przesłuchania stron wynika różna ocena zarówno celu świadczenia jak i sposobu jego wypłaty. Strona pozwana wskazywała, że sporne świadczenie powinno być ustalane w ten sposób aby brać pod uwagę wynik danego projektu budowlanego na moment jego zakończenia, co dla pozwanej oznacza zakończenie okresu gwarancyjnego zawartego w umowie z inwestorem oraz ewentualnych związanych z tym procesów sądowych. Powód wskazał natomiast wyraźnie, że przy podpisywaniu aneksu do umów nigdy nie było mowy ani o okresach gwarancyjnych ani o procesach sądowych.

Sąd w tej sytuacji bazował na analizie treści poszczególnych postanowień aneksu do umowy. W tym przedmiocie wskazania wymaga, że w pkt 2 lit. b aneksu dokładnie określono, że świadczenie nim objęte jest premią uznaniową, jednocześnie w treści pkt 2 lit. c brak jest już takiego określenia. Należało zatem już na tej podstawie uznać, że gdyby wolą stron było nadanie spornemu świadczeniu z lit. c aneksu do umowy, charakteru uznaniowego (jako nagrody) to wprost określiłyby taki jego charakter (tak jak to uczyniły przy świadczeniu objętym punktem 2 lit. b). Jednocześnie nie wprowadzałyby dalszych zapisów szczegółowo precyzujących warunki przyznania świadczenia.

O premii regulaminowej możemy mówić wówczas, gdy zasady jej wypłaty są określone w przepisach płacowych w sposób na tyle konkretny, że możliwe jest odkodowanie sytuacji, kiedy pracodawca jest zobowiązany do jej wypłaty i w jakiej wysokości. Koreluje to z roszczeniowym charakterem premii, bowiem źródło jej powstania nie jest uzależnione od uznania pracodawcy. W momencie spełnienia przez pracownika pozytywnych przesłanek określonych w regulaminie (umowie o pracę) powstaje po jego stronie prawo do żądania wypłaty świadczenia. Stąd też decydującego znaczenia nabiera fakt, czy odpowiednie akty prawne (regulaminy wynagradzania, umowa o pracę) przewidują z góry skonkretyzowane i zobiektywizowane (podlegające weryfikacji) przesłanki nabycia prawa do świadczenia lub przesłanki prowadzące do jego pozbawienia albo obniżenia (tak zwane reduktory). Odpowiedź

pozytywna na tak sformułowane pytanie prowadzi do wniosku, że mamy do czynienia z premią, której pracownik może dochodzić od pracodawcy, wykazując spełnienie przesłanek nabycia prawa.

W niniejszej sprawie zasady ustalania i wypłaty spornego świadczenia były z całą pewnością (co potwierdziła opinia biegłej) konkretne, zobiektywizowane i z łatwością sprawdzalne. Spełnienie warunków przewidzianych w pkt 2 lit. c powodowało wymagalność premii. Ma rację natomiast strona pozwana wskazując, że dla powstania prawa i ustalenia wysokości świadczenia potrzebne jest istnienie dwóch parametrów.

1) wyniku spółki;

2) udziału pionu budownictwa w wypracowaniu tego wyniku (warunek ten można z łatwością ustalić, bowiem sama spółka w sprawozdaniu za 2012 r. wskazuje 94 % udział w przychodach z tytułu robót budowlanych, zatem pionu budownictwa)

Należy zaznaczyć, że w zakresie ustalania powołanych wyżej parametrów niezbędnych do obliczenia spornego świadczenia nie było - co do zasady - możliwe oparcie się na treści zeznań - zaoferowanego przez stronę pozwaną - świadka A. G.. Po pierwsze - nie brała ona udziału w uzgodnieniach dotyczących umów zawieranych przez powoda, po drugie - sposób wyliczenia premii zaproponowany przez tego świadka (premia liczona na koniec trwania danego projektu budowlanego wraz z okresem gwarancyjnym) nie znajduje odzwierciedlenia w treści umowy o pracę powoda i kłoci się z określonym w tej umowie charakterem rocznym premii oraz datą płatności świadczenia - 30 dni od dnia zatwierdzenia wyniku finansowego tj. najpóźniej 30 lipca danego roku. Jeśli bowiem uznać - jak sugerował świadek, że w wyniku pionu budownictwa nie powinno uwzględniać się zadań, co do których toczą się spory sądowe, to mając na uwadze długotrwałość takich postępowań nie byłoby możliwe nawet w okresie kilku lat ustalenie wyniku finansowego i w konsekwencji coroczna wypłata premii do 30 lipca kolejnego roku. Niezależnie od powyższego gdyby taki sposób ustalenia wyniku finansowego strony przewidywały, to dałyby temu wyraz w treści umowy formułując inaczej zarówno samo pojęcie wyniku finansowego jak i - odmiennie od przyjętego - określając termin wypłaty świadczenia.

Dlatego słuszne były twierdzenia powoda, iż termin wypłaty premii został połączony z datą złożenia sprawozdania finansowego spółki w taki sposób aby wysokość premii mogła zostać obliczona na podstawie danych zawartych w corocznym sprawozdaniu. Dodatkowo trafnie powód podniósł (k.151), iż z treści informacji dodatkowej (k.65) wynika, że zysk spółki za roku 2012 został wyliczony z uwzględnieniem ryzyka kar, grzywien i odszkodowań.

Zaznaczyć przy tym trzeba, że powołany wyżej świadek przyznała, że możliwe jest ujęcie wyniku finansowego pionu budownictwa w okresie rocznym dodając, że wynik finansowy to nie to samo co zysk, gdyż wynik nie musi na dany moment uwzględniać wszystkich kosztów (np. związanych z tym, że nie upłynęły jeszcze okresy gwarancyjne lub toczą się spory sądowe).

Opierając się zatem na tych twierdzeniach należy uznać, że skoro zatem w aneksie do umowy o pracę powoda wskazano na wynik a nie zysk pionu budownictwa to właśnie parametr w postaci wyniku finansowego strony przyjęły za bazę do ustalenia premii, wskazując jakie koszty w tym wyniku należy uwzględnić (pkt 2.c.1 i 2.c.2) . Nie było zatem podstaw do uwzględnienia sposobu obliczania wyniku finansowego forsowanego przez stronę pozwaną (k. 127).

W tym stanie rzeczy Sąd - za podstawę do ustalenia wysokości świadczenia dochodzonego przez powoda - uznał opinie (główną i uzupełniającą) biegłej z zakresu rachunkowości. Opinie te są rzetelne, spójne i jednoznaczne. Wynika z nich , że podstawą do ustalenia i wypłaty spornego świadczenia powinny być dane zawarte w sprawozdaniu finansowym spółki, do którego odnoszą się zresztą postanowienia aneksu do umowy, dotyczące wypłaty świadczenia (30 dni od zatwierdzenia wyników finansowych spółki). Nie ma zatem podstaw do korekty tych danych o zdarzenia powstałe po dacie bilansu (k.220).

W związku z zarzutami strony pozwanej zawartymi w piśmie procesowym z 25 maja 2017 r. biegła w opinii uzupełniającej (k. 284) słusznie wskazała, iż strony ustalając sposób wyliczenia premii rocznej powoda miały na uwadze możliwości, które daje ustawa o rachunkowości. Powyższa ustawa nie posługuje się zwrotem "przychody

szacowane" dodatkowo z treści umowy o pracę nie wynika w żaden sposób aby strony dla potrzeb ustalenia wysokości premii uwzględniały dokonywanie korekt związanych z rozliczeniami międzyokresowymi przychodów i kosztów (jak tego chciałby strona pozwana).

Reasumując, Sąd uznając roszczenie powoda za zasadne zasądził na jego rzecz kwotę 76.594,21 zł. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie (art. 481 k.c.) od następnego dnia po - ustalonym przez strony w aneksie do umowy o pracę – terminie płatności, oddalając powództwo w pozostałej części jako niezasadne.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 zd 2 k.p.c. (powód wygrał sprawę w 98 % a zatem uległ w swym żądaniu w nieznacznej części – por. także wyrok SN z 23.10.1969 r, I CR 186/69) zw. z § 2 pkt 6 w zw. z § 9 ust.1 pkt 2 rozporządzenia ministra sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. u. z 2015 poz. 1800). Na koszty te złożyła się opłata od pozwu w wysokości 3.912 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w kwocie 5.400 zł. Łącznie tytułem zwrotu kosztów sądowych Sąd zobowiązał stronę pozwaną do zapłaty na rzecz powoda kwoty 9.126 zł. (98 % z kwoty 9.312 zł)

Stosownie do art. 113 ust.1 u.k.s.c. Sąd nakazał stronie pozwanej, aby uiściła na rzecz Skarbu Państwa kwotę 2381 zł (98 % łącznej kwoty 2429, 72 zł.) tytułem zwrotu wydatków na opinie biegłej.